

Z OBSAHU	Přijímáte Boží milost naprázdno? Postní doba vám může pomoci	08
	O nutnosti chránit nenarozené	12
	Osm důvodů, proč zvířata nemají nesmrtelnou duši – I. část	14

Pietro Lorenzetti: Ježíšův vjezd do Jeruzaléma (14. st.)

Nenechme Ježíše samotného

Před námi jsou nejdůležitější velikonoční svátky, kterým bude předcházet velikonoční triduum. Co je velikonoční triduum, jaké události budeme v těchto dnech slavit?

Velikonoční triduum (triduum v latinském překladu mluví o „třech dnech“) je období v liturgickém roce, jehož podstatou je oslava velikonočního tajemství: Kristovo umučení, smrt a zmrtvýchvstání. Velikonoce jsou spojeny s židovským Pesachem – připomínají vysvobození izraelského národa z egyptského otroctví. Noc předtím, než opustili Egypt, jedli Izraelci velikonočního beránka. Křesťané věří, že Kristus tím, že jedl poslední velikonoční večeři, naplnil starozákonní symboly a stal se velikonočním Beránkem, který dokončil spásnou oběť. Na Zelený čtvrtek večer si připomínáme poslední večeři a první mši svatou. Kristus dal apoštolům jíst své tělo a krev pod podobou chleba

a vína a nařídil jim, aby tak činili na jeho památku. Během této události Ježíš ustanovil dvě svátosti – kněžství a eucharistii. Velký pátek je den vážnosti, soustředění a půstu, ve kterém je zvláště uctíván kříž. Středobodem tohoto dne je liturgie Umučení Páně. Na konci liturgie je Nejsvětější svátost vystavená v monstranci přemístěna do kaple Božího hrobu, kde se jí věřící klaní až do začátku velikonoční vigilie. O vigilií Bílé soboty začíná čas oslav zmrtvýchvstání Krista. Tato noční liturgie, označována také jako „matka všech svatých vigilií“, je považována za nejdůležitější slavnost v liturgickém roce. Všechny obřady se konají za soumraku. Věřící drží v rukou zapálené svíčky. Světíme oheň a vyjdeme v průvodu s velikonoční svíčkou, vyslechneme zpěv velikonočního Exultet, poté následuje zvláště rozsáhlá bohoslužba slova, žehnání vodou ke křtu nebo kropení, příp. křest a biřmo-

vání katechumenů, obnova křestních slibů a eucharistická liturgie. Už víme, co nás čeká. Proto zvu všechny, aby se v těchto významných dnech účastnili velikonočních událostí ve své farnosti a doprovázeli Ježíše ve všem, co podstoupil, zvláště při jeho posledních chvílích agónie.

Všem čtenářům MONITORU přeji požehnané a radostné Velikonoce. Kéž vzkříšený Ježíš dá Všem svou radost, pokoj a lásku.

Fr. Mgr. Radosław Deręgowski, MSF administrátor farnosti Žiželice nad Cidlinou

Arcibiskup Josef Nuzík bude 13. dubna uveden do úřadu

Už za 14 dní se v olomoucké katedrále sejdou věřící z celé arcidiecéze k události, která se zde naposledy odehrála před více než třiceti lety: do úřadu bude uveden nový arcibiskup olomoucký a metropolita moravský, Josef Nuzík. Program vedle mše svaté nabídne také setkání s novým arcibiskupem, modlitby a koncert.

Mše svatá v katedrále sv. Václava začne v 10.00 a očekávají se tisíce věřících z celé arcidiecéze. „Mimo jiné počítáme s účastí asi dvou desítek biskupů z ČR i ze zahraničí, stovek kněží, více než tří set ministrantů, krojovaných z různých

regionů, příbuzných a přátel nového arcibiskupa a také představitelů státní správy a dalších významných hostů,“ vyjmenovává katedrální farář P. Ladislav Švirák a doplňuje, že přímý přenos bohoslužby nabídne svým divákům jak Česká televize, tak TV Noe.

Odpoledne od 14.00 budou mít všichni lidé možnost pozdravit se s novým olomouckým arcibiskupem v prostoru vedle katedrály. Souběžně se v kostele Panny Marie Sněžné uskuteční modlitba chval a od 15.00 adorace s požehnáním. Program pak v 16.00 uzavře

varhanní koncert v kostele sv. Mořice.

Podrobné pokyny k účasti na slavnostní události včetně informací o dopravě aj. budou postupně zveřejňovány na webové stránce ado.cz/inaugurace.

„Těším se na setkání s vámi všemi,“ zve všechny arcibiskup Josef Nuzík a dodává: „Věřím, že společná modlitba a radost ze setkání budou pro nás všechny posilou pro další život s Bohem a církví v naší arcidiecézi. Už nyní vám také děkuji za vaši podporu v modlitbě.“

cirkev.cz

Řeholnice a ošetřovatelka blížká trpícím

Sestra Aurélie Allouchéry z kongregace Panny Marie Pomocnice ve francouzském Troyes nejprve přibližuje své duchovní povolání. Myslela si, že je předurčena pro rodinný život s dětmi a profesní dráhu učitelky. Vysvětluje, jaká cesta ji přivedla nejprve k řeholnímu životu a poté k doprovázení nemocných.

Sestro Aurélie Allouchéryová, jste řeholnicí z kongregace Panny Marie Pomocnice, která své poslání popisuje třemi slovy: soucít, uzdravení a osvobození. Před dvaceti lety jste složila sliby, jak jste přistupovala k zasvěcenému životu?

Do kostela jsem vlastně chodila od dětství. Rodiče mě vždycky povzbuzovali, abych chodila v neděli na mši, maminka učila katechismus a sama jsem patřila do jednoho dobročinného sdružení. V pětadvaceti letech, po dobře prožitém mládí, vyvstala otázka: Kam jsem povolána? Co by mě učinilo šťastnou? Zúčastnila jsem se tedy roku rozlišování, který nabízela remešská diecéze. Skončilo to duchovní obnovou o rozlišení duchovního povolání, na jejímž konci se mi odpověď zdála jasná: opravdu jsem pocítila touhu dát svůj život Kristu, celý svůj život, všechno, co jsem, celé své bytí.

Papež František často říká, že církev musí fungovat na základě přitažlivosti. Cítila jste, že vás Bůh přitahuje?

Ano, cítila jsem přitažlivost k Bohu. Měla jsem však mnoho předsudků o řeholním životě a řeholnicích, které jsem potkávala. Připadaly mi poněkud staromódní, nepříliš módní, zkrátka nepříliš přitažlivé. Je také pravda, že když jsem se účastnila oné duchovní obnovy, neměla jsem vůbec žádnou představu o tom, jakou životní volbu učiním. Byla jsem spíše orientovaná na manželství, na život v manželství a na děti, na spoustu dětí. Ale nakonec to nenastalo, zvolila jsem si řeholní život. Ono Boží volání, velmi silná Boží láska, kterou jsem během té duchovní obnovy pocítila, mě k němu přitáhla a přiměla mě vzdát se života, který jsem si představovala jako svůj.

Říkáte, že jste se „zřekla“ života, který jste si pro sebe představovala. Vaše věrnost Kristu tedy zahrnuje oběti?

Nemohu říci, že znamená oběti, protože se cítím naplněna tímto darovaným, nabídnutým životem a milostmi, které za to dostávám. Samozřejmě nechci nic přikrášlovat, ale ve skutečnosti je život ve věrnosti Bohu, Kristu, skutečně plnohodnotným životem. Nemohu říci nic jiného.

Nemám pocit, že bych se obětovala. Přesto, jako v každém životě, i zde je třeba si něco odříci. Nemůžete prožívat všechno, nemůžete dělat všechno a nemůžete si vybrat všechno. Rozhodnout se nutně znamená něčeho jiného se vzdát.

Řeholní život je krásný, protože je rozmanitý. Existuje mnoho společenství s různými charismaty. Jak jste si vybrala kongregaci Panny Marie Pomocnice?

Bylo to opravdu nečekané setkání. Přicházela jsem z učitelství a tato kongregace, která je zaměřená na péči, mi zrovna nevyhovovala. Ale při setkání se sestrami, když jsem je poslouchala, jak vyprávějí o svém poslání, mě přitahovala jejich blízkost k nemocným v jejich domovech, rodinách, a úleva, kterou poskytovaly Kristovým trpícím údům.

Co byste dnes řekla mladým mužům nebo ženám, kteří přemýšlejí o životní volbě a kteří možná hledají spiritualitu, výjimečný život. Jaká vodítka byste jim dala?

Je velmi těžké dávat rady nebo něco naznačit, protože každý jde svou vlastní cestou. Mám ráda větu z evangelia, která praví: „Pojďte a uvidíte“. Setkávejte se s lidmi, naslouchejte, pozorujte, vnímejte věci. Myslím, že by to měl být život

SLOVO KNĚZE

opravdu ukotvený v Kristu, že jde následovat jej a pro něco se nasadit.

Cítíte se dnes plně realizována ve své životní volbě, ve svém duchovním a řeholním životě?

Ano, to opravdu cítím. Člověk se vždy snaží skrze základy řeholního života, ony tři základní pilíře, kterými jsou komunitní život, život modlitby a apoštolský život, sjednotit to, čím je, svou vlastní osobnost, a také se moci realizovat, ale zůstat otevřený druhým. Je to život prožívaný jako dar a myslím, že ve chvíli, kdy se člověk daruje, realizuje sám sebe.

Sestro Aurélie Allouchéry, bylo od počátku vašim povoláním být u lůžka nemocných?

Ne, to mě vůbec nelákalo. Přišla jsem z učitelství a spíše jsem uvažovala o tom, že zůstanu ve světě vzdělávání se specializací na doprovázení dětí. Ale setkání se sestrami Panny Marie Pomocnice v Troyes opravdu změnilo můj pohled na věc. Byla jsem si jistá, že právě takto ze sebe budu moci vydat to nejlepší.

Papežův modlitební úmysl v tomto měsíci vybízí za nemocné v konečném stádiu života. Co obnáší doprovázení těchto lidí. Čím je obdarováváte a co od nich přijímáte?

Osobně se domnívám, že ze mne opravdu promlouvá postava soucitného Krista. Pokaždé, když přistupuji k lůžku nemoc-

ného člověka, obracím se k Duchu svatému, aby mnou skutečně procházel, aby byl onou Přítomností. Z ošetrovatelského hlediska se pak má přítomnost konkrétně naplňuje prostými gesty péče. Ovšem skutečnost, že ve mně přebývá Duch, že jej vzývám, mi umožňuje, že jsem cele přítomna a skrze tato gesta působí Bůh. Co se týče doprovázení na konci života, řekla bych, že je stejné jako doprovázení nemocného člověka, který se právě dozvěděl o své vážné diagnóze. Toto doprovázení vyžaduje skutečně plnou přítomnost a hluboké naslouchání.

Sestry Panny Marie Pomocnice svým způsobem vyjadřují Mariinu něhu, s níž se obrací ke svému Synu, mateřskou něhu. Jak se tato něha projevuje ve vašem poslání?

Dostala jsem se k ošetrovatelskému apoštolátu právě proto, abych prostřednictvím svých gest promlouvala o této něze a byla touto něhou, která přichází, aby utěšovala, poskytovala úlevu a která někdy léčí. Nikoli nezbytně ve zdravotnickém slova smyslu, ale jako něco, co prospívá. Posláním sester Panny Marie Pomocnice je obejmout trpící tělo a zahrnout je veškerou péčí, kterou potřebuje, aby opětovně nabylo své důstojnosti a ctilo onen chrám, kterým je.

Rozhovor připravil
Jean-Charles Putzolu
Vatican News

Asi každý z nás se již několikrát v životě přesvědčil o pravdivosti lidového moudra *Panská láska po zajících skáče*, a tudíž i na vlastní kůži i okusil, jaké je to být oním pověstným zajícem. A nyní v době nedávné se této cti dostalo i Svatému Otcí Františkovi. A to od nikoho jiného, než od tzv. *Sedmé velmoci*, tedy od médií. K této *velmoci* se samozřejmě přidali i jiní drobní páni a též veřejnost (žel Bohu i někteří katolíci) statečně komentující papežovo vyjádření o bílé vlajce na sociálních sítích.

To, že se válkychtivým (a tudíž i hekatombchtivým) médiím a politikům papežovo vyjádření nelíbí, lze pochopit. Konec konců válka je výnosný byznys, ale že se nelíbí těm, kteří sami sebe označují za věřící, tak to mi hlava nebere. Vždyť jen odpověděl na otázku redaktora, co si myslí o tom, že na Ukrajině jsou lidé, kteří volají po odvaze kapitulovat, zatímco jiní oponují, že by to legitimizovalo útok silnějšího.

„Je to výklad. Ale věřím, že ti, kteří vidí situaci, ti, kteří myslí na lidi, ti, kteří mají odvahu vztýčit bílou vlajku a vyjednávat, jsou silnější. A dnes se to dá vyjednat s pomocí mezinárodních mocností. Slovo vyjednávat je odvážné slovo. Když vidíte, že jste poraženi, že věci nejdou dobře, musíte mít odvahu vyjednávat. Stydíte se, ale s kolika úmrtími to skončí? Vyjednávat čas, hledat nějakou zemi, která bude působit jako prostředník. Dnes, například ve válce na Ukrajině, je mnoho těch, kteří chtějí působit jako prostředníci. Turecko se k tomu nabídlo. A další. Nestyďte se vyjednávat, než se věci zhorší.“

Těm, kterým slova Svatého Otce nelezou pod vousy, bych rád poradil, ať si najdou Lk 14,31–32, či si připomenou slova Benedikta XV.: „Požehnan budiž ten, kdo nejdříve pozdvihne ratolest olivovou a podá pravici nepříteli, nabídne mu rozumné podmínky míru.“

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

V Jihoafrické republice byli zavražděni tři mniši, koptská církev útok odsoudila

Koptská pravoslavná církev oznámila, že v úterý 12.3.2024 byli napadeni a zavražděni tři mniši v koptském klášteře svatého Marka a biskupa Samuela Vyznavače nedaleko od hlavního města Pretorie.

V oficiálním prohlášení koptská pravoslavná církev uvedla, že při útoku byl umučen otec Takla El-Samouili, diecézní vikář, otec Youstos Ava-Markos a otec Mina Ava-Markosthree. Podle agentury

Reuters byly všechny tři oběti nalezeny s bodnými ranami, zatímco čtvrtý, který přežil, tvrdil, že byl zasažen železnou tyčí, než utekl a ukryl se, uvedl mluvčí jihoafrické policie plukovník Dimakatso Nevhuhulwi. BBC uvedla, že jako možný podezřelý byl zatčen egyptský člen církve.

církev.cz

O mučedníkovi komunistického režimu Jánovi Havlíkovi natáčeli i v Jáchymově

Slovenský mučedník Ján Havlík, který bude blahořečen letos v srpnu, je námětem dokumentárního filmu *Na cestě k dokonalosti*. Vztahuje se i k násilné likvidaci řeholních řádů v tehdejší Československu, známé také jako Akce K. Tvůrci natáčeli i v uranových dolech Jáchymově nebo v Rudé věži smrti u Karlových Varů.

„Je to unikátní příběh Božího služebníka Jána Havlíka, Slováka, který pro svou víru a věrnost církvi zemřel v roce 1965 ve věku 37 let na následky mučení komunistickým režimem. Jeho lásku k Bohu a k bližním nedokázalo zlomit ani kruté vězení, kde strávil 11 let svého mladého života,“ říkají autoři film, Branislav Valko se svou dcerou Barborou Hrabajovou a jejich studio BM RECORDING STUDIO PAJTA. Premiéru bude mít tři měsíce před slavností blahořečení, v květnu 2024.

Scéna z tzv. Barbarské noci, v ČR známé jako Akce K, se natáčela v domě bývalé apoštolské školy lazaristů v Banské Bystrici, kde se tyto události před 74 lety skutečně odehrály. Autoři točili také v Itálii a v České republice v uranových dolech v Jáchymově, v Rudé věži smrti a v Památníku Vojna u Příbrami, kde bylo do roku 1961 vězení pro odpůrce komunistického režimu. Expozice seznamují s perzekucí

Foto: bratislavskespravy.sk

po únoru 1948, protikomunistickým odporem a přibližují dějiny uranového hornictví. Hudbu k upoutávce složil a nahrál Branislav Valko.

V upoutávce hovoří kardinál František Rodé CM, generální postulátor Giuseppe Guerra CM, biskupové a někteří členové historické komise procesu blahořečení Havlíka. „Je to člověk, který se snaží být misionářem ve velmi těžkých situacích v lágru, v Jáchymově,“ říká plzeňský biskup Tomáš Holub. „Snášel obrovské utrpení,“ říká bratislavský arcibiskup metropolita Stanislav Zvolenský.

„Kéž příklad Jána Havlíka, našeho drahého spolubratra, povzbudí další mladé lidi, aby řekli své ano, aby pozitivně

odpověděli na Boží volání,“ říká Tomáš Mavrič CM, generální představený Misijní společnosti svatého Vincence de Paul, který několik let žil v Banské Bystrici, v domě, kde se konala Barbarská noc.

Ján Havlík bude blahořečen a stane se tak dalším svědkem z období pronásledování církve komunistickým režimem, jehož mučednictví bylo církvi oficiálně uznáno. Papež František schválil dekret o mučednické smrti Jána Havlíka CM *in odium fidei* (zabit z nenávisti k víře) 14. prosince 2024 při audienci s prefektem kongregace. Slavnost blahořečení se uskuteční 31. srpna 2024 v Šaštíně.

cirkev.cz

„Nikdy člověk není tak velký jako tehdy, když klečí.“
sv. Jan XXIII.

Vážení a milí čtenáři,

přejeme Vám ze srdce velikonoční radost, touhu po životě v pravdě a odvahu za ní jít. Kristus vstal z mrtvých, vpravdě vstal z mrtvých. Není čeho se bát.

Požehnané Velikonoce Vám s díky za Vaši podporu přeje

redakce RC Monitoru

JEŽÍŠ MUSEL VSTÁT Z MRTVÝCH

31. března 2024 – Slavnost Zmrtvýchvstání Páně (v den slavnosti) – Jan 20,1–9

Jan Zlatouústý

Když uplynula sobota, kterou Zákon zakazoval, nemohla Marie Magdalena déle sedět a přišla velmi brzy ráno na místo, kde byl hrob, aby si trochu odpočinula; proto je řečeno: „Marie Magdalská časně ráno ještě za tmy ke hrobu a viděla, že je kámen od hrobu odstraněn.“

Pán vstal, když byl kámen s pečetěmi ještě na hrobě. Bylo však třeba uklidnit i ostatní, proto byl hrob po vzkříšení otevřen, aby se uvěřilo tomu, co se stalo. To nakonec pohne i Marií. Když viděla odvalený kámen, nešla dovnitř ani se tam nepodívala, ale pohnuta velkou láskou rychle běžela k apoštolům. O zmrtvýchvstání ještě nevěděla nic jistého, myslela si, že tělo někdo odnesl.

Augustin

Souvislosti mezi evangelií Marie Magdalena nepochybně přišla mnohem více rozdílna láskou než ostatní ženy, které sloužily Pánu. Proto se Jan ne neprávem zmiňuje pouze o ní a nemluví o těch, které byly s ní, jak dosvědčují jiní.

Theofylakt

Nebo jinak. Tento den, den sobotní, je předzvěstí budoucího věku, neboť jeden den budoucího věku není v žádném případě rozdělen na noc. Bůh je v něm sluncem, které nikdy nezapadá. Pán tedy v tento den vstal a vzal na sebe neporušitelnost těla a podobně i my v budoucím věku oblékneme neporušitelnost.

Řehoř

Správně se však říká „ještě za tmy“. Marie hledala v hrobě původce všeho, co viděla tělesně mrtvé. Když ho nenašla, myslela si, že byl ukraden. Když tedy přišla ke hrobu, byla ještě tma.

Když takto mluví, nazývá část celkem. Přišla totiž hledat jen Pánovo tělo a truchlí pro Pána, jako by byl vzat celý.

Nemůžeme si myslet, že tak podrobné vyprávění evangelistů neobsahuje žádná tajemství. Mladší Jan označuje

Andrea Mantegna: Vzkříšení (15. st.)

synagogu, starší Petr církev pohanů. Synagoga sice přišla k uctívání Boha dříve než církev, ale svět začal používat zástup pohanů dříve než synagogu. Běželi současně, neboť pohanství běželo se synagogu po stejné společné cestě, i když ne ve stejném společném smyslu, od doby svého vzniku až do svého zániku. Synagoga přišla ke hrobu jako první, ale nevstoupila dovnitř, protože ačkoli přijala přikázání Zákona a slyšela prorocství o vtělení a umučení Páně, nechtěla věřit v mrtvého člověka. Šimon Petr však přišel a vstoupil do hrobu: Církev pohanů, která následovala, na jedné straně uznala, že Ježíš Kristus je podle těla mrtvý, na druhé straně uvěřila, že je živý Bůh. Šátek, který měl Pán na hlavě, se nenachází u rubášů, neboť Kristova hlava je Bůh (1 Kor 11,3) a nepochopitelná tajemství jeho božství jsou oddělena od našeho chabého pozná-

ní a jeho moc přesahuje stvořenou přírodu. A říká, že ji našli nejen oddělenou, ale i svinutou: když je plachta svinutá, není vidět ani začátek, ani konec a Boží majestát nezačíná ani nekončí. A správně se dodává „na jednom místě“: Bůh není v rozkolu názorů a jeho milost si zaslouží ti, kdo se navzájem nerozdělují pohoršením sekt. Šátkem se utírá pot námahy, a tak šátkem můžeme chápat i Boží utrpení, neboť utrpení našeho Vykupitele je výjimečné a velmi vzdálené našim utrpením. On je snášel bez viny, my pro vinu. On chtěl podstoupit smrt dobrovolně, my k ní přicházíme proti své vůli. Po Petrově vstupu vstoupil i Jan: na konci světa se Judea připojí k víře ve Vykupitele.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

ZEDNÁŘSTVÍ JE S KATOLICKOU VÍROU NESLUČITELNÉ

V Miláně se bývalý prezident Papežské rady pro legislativní texty kardinál Francesco Coccopalmerio spolu s milánským arcibiskupem Mariem Delphinim, prezidentem Papežské teologické akademie Antoniem Staglianem a františkánským teologem Zbigniewem Suheckim zúčastnili celodenního setkání za zavře-

a ti mu vzdali věrný hold³, když v roce 2012 zemřel.“ Kardinál Coccopalmerio vešel ve známost rovněž skandálem z léta 2017, kdy byl jeho sekretář Luigi Capozzi zatčen při razii italských karabiniérů na kokainovém dýchánku homosexuálů⁴.

Po skončení setkání se zednáři kardinál Coccopalmerio prohlásil⁵, že věří

nového *Kodexu kanonického práva* již není stíháno samočinnou exkomunikací) a zednářství je s katolickou vírou neslučitelné, jak v listopadu 2023 potvrdilo⁶ Dikasterium pro nauku víry. Současný papež František však již obdržel na 62 vyjádření podpory⁷ od nejrůznějších lóží a zednářských představitelů. Podle svědectví Riccardo Cascioliho⁸ navíc nejenže všichni tři velmistři, kteří se účastnili zmíněného setkání, ve svých vystoupeních hájili slučitelnost zednářství a katolické víry, ale za katolickou stranu prý biskup Stagliano (s pektorálním křížem ukrytým v kapse) „rozcupoval doktrinální přístup“ a volal po jeho nahrazení „otevřeností ve jménu Milosrdenství“. „Nezajímá mě křesťanská nauka, ale křesťanská událost,“ prohlásil prý Stagliano.

V tom se v zásadě shodl s velmistrem Velkého Orientu Itálie Stefano Bisim, který v obšírné zprávě ze setkání⁹ klade otázku: „Proč je zednářská lóže tak nádherná a proč ji církevní autorita nemá ráda?“ A odpovídá: „Protože pouto bratrství je nezávislé na víře. Stačí věřit ve Velkého Architekta Vesmíru. Necháváme svým bratrům svobodu vyznávat jakékoliv náboženství. Absolutní pravdy a hradby v myslu u nás nejsou – pro nás musí být strženy.“

Podle zprávy¹⁰ vydané organizací *Family Research Council* mezi lety 2018 a 2023 vzrostl ve Spojených státech počet útoků na kostely o 800%¹¹. Útoky

Bůh jako Stvořitel vesmíru (manuskript, cca 1220–1230)

nými dveřmi se třemi velmistry největších italských zednářských lóží¹.

„Účast kardinála Coccopalmeria je pozoruhodná,“ komentuje Edward Pentin², „neboť byl pomocným biskupem milánským pod arcibiskupem Carlem Maria Martinim. Tento jezuitský kardinál byl známý svou blízkostí k zednářům,

v „pokrok ve vzájemném porozumění“ a vyslovil se pro zahájení „permanentního dialogu“ se zednáři.

Členství v zednářských lóžích je katolíkům stále zakázané (ačkoliv podle

1 <https://rorate-caeli.blogspot.com/2024/02/the-church-and-freemasonry-secret.html>

2 <https://www.ncregister.com/blog/archbishop-delpini-freemasonry-seminar>

3 <https://www.grandeoriente.it/martini-raffi-goi-addio-a-un-uomo-di-dialogo-grande-espressione-della-chiesa-parola/>

4 <https://www.catholicculture.org/commentary/truth-about-vatican-sex-and-drugs-scandal/>

5 <https://www.ncregister.com/blog/pentin-cardinal-calls-for-permanent-dialogue-with-freemasons>

6 <https://www.ncregister.com/cna/vatican-doctrine-office-reaffirms-that-catholics-cannot-be-freemasons>

7 <https://onepeterfive.com/freemasons-thank-francis-for-his-christmas-message/>

8 <https://newdailycompass.com/en/freemasonry-wants-a-mea-culpa-catholic-church-commits-examination-of-conscience>

9 <https://www.grandeoriente.it/chiesa-e-massoneria-il-gran-maestro-bisi-al-seminario-di-milano-partiamo-dalle-cose-che-uniscono/>

10 <https://www.frc.org/issueanalysis/hostility-against-churches-is-on-the-rise-in-the-united-states>

11 <https://washingtonstand.com/news/church-attacks-increase-800-in-6-years-frc-report>

zahrnují vandalismus, žhářství, bombové hrozby, použití střelných zbraní a další incidenty.

Podle Biskupského synodu Ukrajinské řeckokatolické církve¹² nemá volání po kompromisním řešení rusko-ukrajinského konfliktu reálný základ a mívá se se skutečností: kde jedna strana popírá samotnou existenci strany druhé, tam je kompromis nemožný. Rusko je podle Synodu vedeno ideologií „ruského světa“, která je směsicí ubližnosti, nacionalismu a pseudonáboženského mesianismu. „Tohoto pseudonáboženského ducha vdechla této ideologii Ruská pravoslavná církev, tím, že vykreslila Rusko jako poslední baštu křesťanství odolávající silám zla. Přitom tato církev přiznává téměř posvátný status těm nejničivějším jaderným zbraním na světě,“ říká Synod, podle nějž „tato kvazikřesťanská doktrína nakonec poklesla na úroveň ryzí ideologii rusismu, s jeho kultem vůdce a mrtvých, mytologizovanou historií, inherentním fašistickým korporativismem, dusivou cenzurou, paranoidními konspiračními teoriemi a centralizovanou propagandou; a vyústila ve válku směřující ke zničení jiného národa.“

Anonymní dokument nadepsaný „Vatikán zítra“¹³ a podepsaný pseudonymem „Démós II“ se objevil v magazínu *Daily Compass*. Autor – anonymní kardinál – navazuje na podobné memorandum nazvané „Vatikán dnes“¹⁴ podepsané rovněž pseudonymem „Démós“, které v březnu 2022 publikoval vaticanista Sandro Magister a jehož autorem se ukázal být kardinál George Pell¹⁵ (jak Magister sdělil¹⁶ po kardinálově smrti v lednu 2023).

Text nejprve vypočítává silné a slabé stránky současného pontifikátu: „Je

zřejmé, že předností papeže Františka je zvýšený důraz na soucit se slabými, vstřícnost k chudým a vyloučeným, starost o důstojnost stvoření a enviromentální hrozby, které z toho plynou, a snaha o doprovázení trpících a vyloučených v jejich utrpení. Jeho nedostatky jsou rovněž zřejmé: autokratický, někdy zdánlivě pomstychtivý styl řízení, ledabylost v právních záležitostech, neschopnost tolerovat ani zdvořilý nesouhlas, a co je nejvážnější, systematická nejednoznačnost ve věcech víry a mravů působící zmatení věřících,“ míní nový „Démós“. „Úkolem příštího pontifikátu proto musí být obnova a znovupotvrzení pravd, které se mnohým křesťanům postupně zatemnily nebo ztratily,“ tvrdí Démós II, uvádí příklady takových pravd a následně vyvozuje sedm klíčových „praktických bodů“ pro příští pontifikát:

1. autoritářská vláda ničí skutečnou autoritu – Církev není autokracie;
2. Církev ale není ani demokracie, *sensus fidelium* není totéž co názor většiny pokřtěných;
3. absence jednoznačnosti není „evangelická“ ani „vstřícná“ – Církev je mimo jiné společnost postavená na *krédu*;
4. Církev je rovněž společnost právní a vyžaduje stabilitu práva; přemrštěné užívání *ad hoc* právních aktů (*motu proprio*) poškozují důvěru v Církev;
5. Církev je „Matka a Učitelka“ lidstva, nikoliv poslušný žáček podřizující se pudům a žádostem doby;
6. Čas „cestujících papežů“ minul, problémy v Evropě a ve Vatikánu vyžadují papežovu osobní přítomnost a angažmá;
7. kolegium kardinálů má fungovat jako papežova „rada starších“, je třeba, aby se kardinálové pravidelně setkávali.

„Je mi líto, Démós II, ale papeže zápečníka už sotva uvidíme,“¹⁷ kritizuje Démův bod 6 John Allen, podle nějž je představa, že papež je především zodpovědný za Itálii či Evropu, anachronická: „Dnešní papežství je úřad s globální odpovědností a cestování je hlavním prostředkem, jak jí dostat,“ míní Allen.

Papež František prohlásil, že „nejodpornějším nebezpečím dneška je genderová ideologie“¹⁸. Smazat rozdíl znamená smazat lidství. Muž a žena naopak vytvářejí plodné „pnutí“¹⁹. Tato slova pronesl papež v rámci svého projevu na konferenci nazvané „Muž, žena, obraz Boží: za antropologii povolání“, která se konala v Římě na začátku března.

Mezitím německá biskupská konference ustanovila pověřence pro „queer-pastoraci“¹⁹: stal se jím světicí biskup essenský Ludger Schepers (doposud existovali „queer-pověřenci“ jen na úrovni diecézí). Phil Lawler komentuje zvolenou terminologii²⁰: „*Queer*“ je původně hanlivý termín; který si osvojili militantnější homosexuálové (aj.) jako výraz vzdoru proti konvenčním názorům („*We're here; we're queer*“). Nyní si právě toto slovo – výraz vzdoru – zvolili němečtí biskupové – a z toho mě přechází humor. Je totiž zřejmé, že si záměrně vybrali slovo, které signalizuje vzdor: a to nejen vzdor proti konvencím, nýbrž proti katolické morální nauce a Božímu zákonu. Biskupská konference přijala za svůj jazyk – a tím i logiku – těch, kdo odmítají křesťanské chápání lidské přirozenosti („jako muže a ženu je stvořil“). Slovní obrat „queer-pastorace“ je směšný; ale to, co se za ním skrývá, legrace není.“

A francouzská biskupská konference vyzývá k postu a modlitbám²¹ v reakci na zakotvení „práva na potrat“ do francouzské ústavy.

Lukáš Novák
redakčně upraveno

Mgr. Lukáš Novák, Ph.D.
filosof a pedagog

12 <https://ugcc.ua/en/data/ugcc-bishops-condemn-ruscism-postmodern-totalitarianism-and-crimes-of-russian-church-and-state-no-room-for-compromise-924/>

13 <https://newdailycompass.com/en/a-profile-of-the-next-pope-writes-cardinal>

14 <https://web.archive.org/web/20220315084708/http://magister.blogautore.espresso.repubblica.it/2022/03/15/a-memorandum-on-the-next-conclave-is-circulating-among-the-cardinals-here-it-is/>

15 https://cs.wikipedia.org/wiki/George_Pell

16 <https://apnews.com/article/pope-francis-religion-australia-rome-vatican-city-9253a16c-95f7870a07fd58b00b266f1e>

17 <https://cruznnow.com/news-analysis/2024/03/sorry-demos-ii-but-were-unlikely-to-see-a-stay-at-home-pope-again>

18 https://www.cirkev.cz/papez-o-nebezpeci-genderove-ideologie_33983

19 <https://www.katholisch.de/artikel/51279-baetz-synodalen-weg-weitergehen-abstimmung-mit-rom-und-weltsynode>

20 <https://www.catholicculture.org/commentary/queer-pastoral-care-german-bishops/>

21 <https://www.catholicworldreport.com/2024/03/04/french-bishops-call-for-fasting-and-prayer-as-france-enshrines-abortion-in-constitution/>

PŘIJÍMÁTE BOŽÍ MILOST NAPRÁZDNO? POSTNÍ DOBA VÁM MŮŽE POMOCI

Svatý Pavel se ve svém druhém listu obrací na Korintské s upřímnou výzvou: „Napomínáme vás, abyste milost Boží nepřijímali naprázdno“ (2 Kor 6,1).

Jako obvykle jsem si myslel, že toto napomenutí platí pro „druhé lidi“, zejména pro ty, kteří slyšeli evangelium, ale nepřijali je, nebo pro ty katolíky, kteří vědí, co učí církev, ale odmítají na základě tohoto učení změnit své vlastní názory a chování. Ve skutečnosti však Pavlova výzva platí pro nás všechny – pro každého z nás a neustále.

Dalším skvělým citátem – nikoli biblickým, ale pevně zakořeněným v patristické tradici – je zvolání svatého Augustina: „Pozdě jsem Tě miloval, Kráso tak stará, a přece tak nová.“ Tím měl samozřejmě na mysli všechnen čas, který promarnil vyhýbáním se obrácení ke Kristu:

Pozdě jsem tě miloval, Kráso tak stará, a přece tak nová, pozdě jsem Tě miloval! Ty jsi byl uvnitř a já venku a tam jsem Tě hledal a já šeredný vrhl jsem se na všechny Tvé krásné tvory, jež jsi stvořil. Ty jsi byl se mnou, ale já jsem nebyl s Tebou. Vzda-lovalo mne od Tebe všechno, co by vůbec nebylo, kdyby nebylo v Tobě. Ty jsi volal, křičel a přehlušil jsi mou hluchotu. Ty jsi se skvěl, zářil jsi a zahnal jsi mou slepotu. Tvá vůně mne zaujala, vdechl jsem ji a dychtil jsem po Tobě. Okusil jsem Tebe a lačním a žízním po Tobě. Dotekl jsi se mne a vzplanul jsem touhou po Tvém míru.

Augustin to napsal ve své slavné autobiografii nazvané *Vyznání* – která je mimo chodem výborným postním čtením. Na jeho obhajobu bych rád podotkl, že jakmile konvertoval ke katolicismu, rozhodně nepřijal svátostnou Boží milost naprázdno. Velmi dobře si však uvědomoval, kolik jiných druhů milostí předtím promarnil a jak ho jeho tělesné sklony přiměly k tomu, že promarnil mnoho milostí, které pro něj modlitbami získala jeho matka (sv. Monika).

Jsem si jistý, že i poté, co uznáme Kristovu pravdu a začneme mu věnovat

Foto: Vojtěch Hlávka / Člověk a Víra

pozornost v jeho církvi, většina z nás pozornost alespoň část získaných milostí. Proto se výzva svatého Pavla: „Napomínáme vás, abyste milost Boží nepřijímali naprázdno“ stává nádherným tématem k rozjímání během postní doby.

V příslovečných vyjetých kolejích

Jedním z paradoxů duchovního života je, že čím více rosteme v Kristu, tím citlivější jsme na mrhání milostí ve vlastním životě. Připouštím, že není možné změřit milosti, které v daném okamžiku našeho života získáváme (nebo promarnujeme), ale s tím, jak rosteme v milosti (která je podílem na samotném Božím životě), si stále více uvědomujeme skrovnost naší reakce. To se samo o sobě stává pobídkou k tomu, abychom se spoléhali spíše na Boží lásku než na vlastní síly, ale zároveň, pokud to myslíme vážně, se těžko vyhneme zpytování svého svědomí.

V každém případě musíme věřit, že svátostné milosti, které získáváme v církvi, mají jedinečnou moc v tom smyslu, že

v nich působí Kristův život – tedy *svátost*. Právě tyto milosti, počínaje obrovskou milostí křtu, nám nade všech ostatní umožňují říct (opět se sv. Pavlem): „Jsem ukřižován spolu s Kristem, nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne“ (Ga 2,20). Právě to totiž dělá křest: začleňuje nás do Kristova života, smrti a vzkříšení a připojuje nás k jeho vlastnímu mystickému tělu, církvi.

Svátosti, které nás připojují ke Kristu a církvi mají jistě jedinečnou moc – křest, pokání, eucharistie a biřmování. Ti, kdo přijímají svátostného povolání – manželství nebo kněžské svěcení –, dostávají další nesmírně mocné milosti přizpůsobené jejich konkrétnímu životnímu stavu. A přestože je poměrně snadné (nebo si to alespoň myslím) brát pomazání nemocných jako samozřejmost – protože čas, který máme na této zemi na jeho ocenění, je obvykle příliš krátký – je nepravděpodobné, že by někdo, kdo

Foto: © Nela Frankova / Člověk a Víra

se skutečně snažil co nejlépe využít ostatní svátosti, dobrovolně vynesl tu, která obvykle bývá poslední.

A přesto velmi často bereme svátosti církve jako samozřejmost, stejně jako mnoho dalších milostí, které přijímáme. Nebo se možná dostatečně často sami sebe neptáme, zda jsme si svůj podíl milosti nenechali někde schovaný až do Pánova návratu, místo abychom pracovali na tom, aby se její účinky v náš den za dnem rozhojňovaly (podle podobenství o hřivnách).

Postní úkol

O postní době často přemýšlíme – a ještě častěji nám je připomínáno, abychom o ní přemýšleli – za pomoci tří termínů – čas, talenty a poklad; nebo možná (a podle mého názoru stejně dobře) v termínech konkrétních obětí, které přinášíme v podobě duchovní kázně. A to, co konáme pod hlavičkou Čas, Talent a Poklad, by jistě mělo být obětí. Smyslem těchto postních cvičení ve skutečnosti není udělat jednou za rok něco pro někoho jiného, ale spíše se jaksí protáhnout takovým způsobem, který nás otevře stále většímu podílu na milosti Božího života, abychom z postní doby vyšli a žili v Kristu plněji, než když jsme ji začínali.

Smyslem postní doby je totiž upozornit na potřebu pravidelně bilancovat a cvičit se, abychom se dokázali hlouběji ponořit do Kristova života, a rok za ro-

kem se tak dále proměňovali v Kristově svatosti. A právě to v konečném důsledku znamená přivítat Kristovo vzkříšení. Někteří to nazývají „každoročním laděním“, ale pokud z postní doby vyjdeme jen tak dobří, jací jsme byli v době, kdy jsme vyšli z loňské postní doby – nebo z té předloňské, nebo z té předpředloňské – pak jsme rozhodně nevystihli ducha této doby.

Myslím, že jedním ze způsobů, jak učinit nějaký pokrok, je zamyslet se nad milostmi, jež jsme promarnili, ne proto, abychom se znovu cítili bídně kvůli hříchům, které jsme již vyznali, ale abychom jasněji rozpoznali, proč obvykle selháváme a nedokážeme žít ve svátostných milostech a skrze svátostné milosti, které mají neustále proměňovat náš život v Kristu a činit jej stále vhodnějším pro univerzální i partikulární cíle, jež jsou plně v souladu s naším stavem a povoláním. To nás přinejmenším otevírá hlubším změnám, než jakých lze dosáhnout, když se „něčeho během postní doby vzdáme“ nebo když „během postní doby děláme více pro druhé či pro církev“. To je jistě chválná praxe; je to dokonce přípravný trénink k něčemu většímu. Pokud však po skončení postní doby můžeme říci jen to, že jsme šest týdnů dělali něco trochu jinak, pak jsme nevyužili plně ani postní dobu, ani křesťanský život.

Většina lidí, kteří svůj život v Kristu berou vážně už mnoho let, nedojde

v postní době k žádným překvapivým novým objevům. Ale drobné kroky k dokonalejšímu prožívání svého povolání nebo stavu – i když trvá roky, než nás dovedou k dramatické změně – jsou mnohem víc, než obvykle z postní doby získáme, pokud ji bereme jen jako relativně banální a dočasnou kající rutinu.

Postní drama

Když náš Pán v posledním roce svého pozemského života vjížděl do Jeruzaléma, plakal. Řekl totiž, že město postihne neštěstí, poněvadž „jsi nepoznalo čas, kdy se Bůh k tobě sklonil“ (L 19,41–44). Stejná potíž je základem našich vlastních selhání, pokud jde o rozpoznání času, kdy se k nám Bůh sklonil a kdy máme využít každé příležitosti k plnějšímu životu v Kristu. Nejde ani tak o to, kdy se cítíme „připraveni“, ale kdy nás On volá. Podstatou postní doby je připomenout nám zásadní význam *přítomnosti*.

S tímto vědomím vám předkládám celý citát, z něhož jsem na začátku uvedl jen část:

Jako spolupracovníci na tomto díle vás napomínáme, abyste milost Boží nepřijímali naprázdno, vždyť je psáno: 'V čas příhodný jsem tě vyslyšel, v den spásy jsem ti přispěl na pomoc.' Hle, nyní je čas příhodný, nyní je den spásy!

Jak prožíváme jednu postní dobu za druhou, všichni máme sklon ztratit smysl pro naléhavost. I když ho znovu získáme, nemusí nás to vést k dramatickým změnám. Vždy je však dobré si na začátku uvědomit, že tento citát o příhodném čase je mnohem snazší vyslovit než podle něj konat. Je mnohem snazší citovat než žít. Přesto je postní doba časem, v němž jsme znovu povoláni pocítit neúprosnou naléhavost Boží milosti.

Jeff Mirus
Catholic Culture
Přeložil Pavel Štíčka

Jeffrey Mirus, Ph.D.
historik, zakladatel Trinity
Communications a CatholicCulture.org,
spoluzakladatel Christendom College

POSTNÍ LÉK NA SEKULÁRNÍ OPTIMISMUS

„Postní dobu nesnáším,“ říkali mi lidé, kteří vyrůstali jako křesťané. Někteří popisovali Popeleční středu jako nejhorší den církevního roku. Často to říkali zlostně, jako by reagovali na nějakou urážku, pomluvu či hrubé zacházení.

To mě šokovalo, když jsem se krátce po dvacítce jako nový člen episkopální církve poprvé seznamoval s církevním rokem. Líbilo se mi, že ten rok obsahuje několik týdnů, kdy se člověk snaží uvidět pravdu o sobě a o tom, jak potřebuje Boží milost. Připadalo mi to naprosto skvělé, a teď mi tu lidé, kteří měli s předvelikonočním půstem mnohem větší zkušenosti než já, říkali, že ho nesnáší.

Vyrůstal jsem v samolibém optimismu moderního sekulárního amerického liberalismu. Byl to svět vznešených ideálů a idejí, jimž se nikdo nesměl vysmívat, přesvědčení o tom, jací by lidé a společnost mohli a měli být. Jak to formuloval sociolog Zygmunt Bauman: „Dobrá společnost je taková, která ví, že není dost dobrá.“

Tento pohled na svět kontrastoval s lidmi, kteří říkali, že to, co máme, je to nejlepší, co by se nám kdy mohlo podařit, nebo (ještě hůř) říkali, že to je tak dobré, že bychom se neměli snažit to měnit. Neuniklo mi, že lidé, kteří to říkali, byli pohodlní.

Jako všímavý mladý muž jsem ale věděl, z jak nedostatečného pochopení lidské přirozenosti sekulární optimismus vychází. Příliš snadno sklouzával od myšlenky, jakými by lidé mohli být, k přesvědčení o tom, jací jsou. Přinejmenším o tom, jací jsou samotní sekulární optimisté. Jako by měli pocit (a já tehdy spolu s nimi), že jsou stejně dobří jako naše ideály.

A co hůř, za dobré jsme se pokládali proto, že jsme měli tak vznešené ideály, a ještě horší bylo, že jsme se považovali za lepší než běžný vzorek lidí, kteří nebyli tak osvícení jako my. Šlo o náboženské přesvědčení, které nikdo nechápal jako náboženské. Šlo o nárokování si spravedlnosti.

Foto: Radek Hanskut / Člověk a Víra

Byla to z velké části ješitnost, pro ostatní poměrně neškodná jako většina lidské ješitnosti, asi jako když staří muži přeceňují svou přitažlivost pro ženy a nakráčí do místnosti, jako by se kolem nich záhy měly shluknout všechny ženy mezi dvacítkou a sedmdesátkou. Končí osamělejší, než očekávali, ale nikomu dalšímu to zábavu nepokazí.

Někdy však ten pocit představoval víc než ješitnost. Někdy zastíral špatné jednání. Lidé, kteří se pokládají za osvícenější než zbytek lidstva, mají důvod nepřemýšlet o tom, jak žijí, a ani se o to nezajímají.

Mohou (opět včetně mě) nabubřele mluvit o tom, jak všechny milují, a odsuzovat ty, o kterých si myslí, že nemilují každého tak, jak by měli, a pak odmítnou zaplatit spropitné číšníkovi, podvedou svou manželku nebo manžela, zradí kamaráda, aby se vetřeli do přízně někoho důležitého, šikanují studenta nebo sekretářku, házejí své povinnosti na krk druhým nebo se jinou formou chovají velice špatně.

Na tom, jak jejich život vypadá doopravdy, jako by nezáleželo. Z různých důvodů, včetně otcovy rigidně stoické víry v povinnost, jsem se s touto naprostou lhostejností k vlastnímu morálnímu stavu nedokázal vypořádat. Věděl jsem, že

taková představa o nás neodpovídá mně ani nikomu z těch, koho jsem znal.

Pro křesťanský realismus

Částečně se tím vysvětluje, proč jsem na Popeleční středu tak rád slyšel: „Prach jsi a v prach se obrátíš,“ a po celé postní období přijímal neustálé připomínky toho, že nejsem takový, za jakého bych se rád považoval a za jakého se většinou pokládám. Cítil jsem se, jako bych vyšel z přetopené místnosti, kde jsem každou chvíli usínal, a vyšel do svěžího chladného dne, který probouzí všechny smysly. V tom chladu se člověk může začít chvět, ale zároveň se cítí plný života.

Pak tu ale byli další lidé, kteří mě překvapovali, neboť působili dojmem, jako by měli pocit, že jsou vlečeni z příjemného letního pikniku v parku do žaláře, kde se mučitelé nemohou dočkat, až je potrestají, přestože se ničím neprovinili. Ti mučitelé, jak jsem se dovtípl, často vypadali jako maminka a tatínek, farní kněz z jejich dětství, řádové sestry a učitelé z farní školy a další lidé, kteří tvrdili, že mluví s autoritou všemohoucího Boha, ale vyslovovali pouze soud, aniž projevovali jeho milosrdenství.

Někdo je okradl o schopnost slyšet jasnou pravdu předvelikonočního půstu. Jejich zranění sahají hluboko. Když mi

Foto: © Vladimír Bimka / Člověk a Víra

bylo něco málo přes dvacet, vzhledem ke své minulosti jsem netušil, jak ošklivě může náboženství lidem ublížit. Posléze jsem se naučil neklábosit o tom, jak je půst úžasný, a neptat se jich, jak mohou tak skvělý vynález vnímat tak, jak ho vnímají.

Pokud se někdo zeptal, říkal jsem, že církevní rok nabízí různá období s různým účelem a ti, kdo si nemohou vychutnávat postní dobu, se mohou těšit z jiných období. Bůh nabízí mnoho způsobů, jak k němu přijít, protože je pádem porušení, rozbití lidé potřebují. Možná by měli na Popeleční středu vynechat bohoslužbu (není to den povinné mše), dodržet minimální půst, který církev požaduje, a vybrat si úkony, které je nasměrují ven, jako například víc dávat potřebným a víc číst Bibli.

Deprimující půst

Ačkoli se mi celá myšlenka půstu líbila, po několika letech jsem začal cítit něco z toho, jak ho vnímali někteří jiní. Mši svatou na Popeleční středu jsem dál miloval, ale zbytek postního období mi začal připadat tíživější a víc deprimující.

Můj problém nejspíš spočíval v tom, že i když se mi myšlenka začít naplno čelit faktům o sobě opravdu líbila, pořádně jsem si to nespojil s Velikonocemi. Postní období jsem chápal jako přípravu na Velikonoce, ale ne jako jejich ztvárnění. Půst mi ukazoval na kříž, ale ne na prázdný hrob.

My katolíci jsme se postním obdobím prokousávali jako výcvikovým táborem, který jsme pak, ideálně nadšení a dobře vycvičení, končili velikou oslavou. Ve výcvikovém táboře jsme získali některé už-

tečné poznatky. Kromě určitých každodenních cvičení, jako například zvláštní páteční stravy, jsme byli svobodní, dokud jsme se za rok nemuseli do výcvikového tábora vrátit.

Tím se to celé stalo spíš skutkem vůle než účastí na milosti, otázkou osvícení spíše než proměny. Musel jsem se naučit prožívat půst jako účast na Velikonocích, jako možnost konkrétním způsobem za určitým účelem prožít vzkříšení.

Napadlo mě, že kdykoli udělám něco specificky postního, mohu pomyslet na vzkříšeného Pána. Je to jen drobný projev pozornosti, ale také užitečný způsob, jak to celé vnímat, jako když film začíná scénou zaměřenou na člověka a poté z větší dálky zachycuje celou krajinou, takže pak vidíme něco z celého příběhu, jehož je součástí.

A celý příběh, z něhož Popeleční středa a půst vyjadřují určitou část, je úžasný.

David Mills

National Catholic Register

Přeložila Alena Švecová

David Mills
publicista

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Matka Elvira: Příběh Komunity Cenacolo

Boží prozřetelnost ji vedla k tomu, aby ve zralém věku odešla ze své řeholní komunity a bez prostředků či jakékoli průpravy se začala věnovat dílu záchranu mladých narkomanů a takzvaných „děti ulice“.

Brož., 152 s., obrazová příloha, cena 249 Kč

Sophie de Mullenheim: Poprvé u Ježíšova stolu

Stručně a přehledně shrnuje mešní liturgii a svátost smíření. Je doplněna malými katechezemi a svědectvími ze života svatých (Tarsicius, Terezie z Lisieux...).

Váz., barevné ilustrace, 64 s., cena 165 Kč

O NUTNOSTI CHRÁNIT NENAROZENÉ

S ohledem na významnou liturgickou Slavnost Zvěstování Páně, kterou bychom také mohli nazvat Slavností Vtělení¹ Božího Syna a která odkazuje na nezbytný a klíčový okamžik dějin spásy, jsem se rozhodl nabídnout přemýšlivým čtenářům k zamyšlení téma týkající se nutnosti respektu k důstojnosti každého lidského života, ať už se nachází v jakémkoliv stádiu svého vývoje. Nejproblematictější se z tohoto hlediska zdá prenatální vývoj. Veškeré diskuze, polemiky a někdy i vášnivé názorové střety na tomto poli mají společné to, že zastánci i odpůrci možnosti ukončení těhotenství vycházejí často z odlišných předpokladů týkající se toho, kdy vlastně začíná lidský život. Nalezení pravdivé odpovědi na tuto otázku by mělo posunout diskuzi ke kýženému cíli, kterým by mělo být jasně definované rozhodnutí týkající se okamžiku, od kterého je nutné chránit lidský život zákonem. V našich úvahách se nelze nevyhnout mezioborovému přesahu této problematiky (biologie – filosofie – teologie).

Pouze několik posledních desítek let lidské historie, která trvá již nějakých 100–200.000 let, začínáme rozumět genetice, která k předávání života zcela nezbytně patří. Lidský genom měl být přečtený v roce 2003, ale tohoto cíle bylo dosaženo pouze z 92%. Sekvence a přečtení lidské genetické výbavy je výdobytkem uplynulých let (leden 2022). Lidská DNA je úžasná molekulární struktura, která definuje, jak každý člověk vypadá. Tato molekula se tvoří v okamžiku, kdy po spojení spermie s vajíčkem dojde k vytvoření zcela unikátní genetické informace v jádře oplozeného vajíčka, a tato genetická výbava každého z nás provází od našeho početí až do smrti, a to v téměř každé buňce našeho těla, s výjimkou buněk pohlavních, kde je genetická informace „poloviční“. Tento údaj je nesmírně důležitý v argumentaci

Misál Jana ze Středy: Miniatura Zvěstování s archandělem nesoucím Panně Marii zapečetěný dopis (1360)

se zastánci ideologického hesla *My body – my choice* (Mé tělo – moje volba), které nosí na transparentech zastánci umělých potratů. Již oplozené vajíčko (zygota) má zcela originální genom, který v žádné jiné tkáni matčina těla (a samozřejmě ani otcova těla) není.

Jaký je „osud“ pohlavních buněk muže a ženy? Mužské pohlavní buňky přežívají mimo tělo muže pouze několik hodin a pak umírají. S pohlavními buňkami ženy je to podobné – po uvolnění z vaječnicků putují vejcovodem a jejich „vitalita“ klesá v řádu spíše několika hodin než dnů a pokud se nepotkají s mužskými pohlavními buňkami, tak také v krátkém čase umírají. Pokud ovšem dojde ke spojení těchto komplementárních pohlavních buněk (ideálně ve vejcovodu), vznikne útvar se zcela originální DNA (odlišnou od otce i matky, i když každému z nich v něčem podobnou), který má oproti původním pohlavním buňkám nebývalou vitalitu a v průběhu několika hodin se začne dělit na vícebuněčný až mnohobuněčný útvar, který putuje vejcovodem a má schopnost nidovat (usadit se či „přilepit“) na děložní tkáň matky. A tady začíná boj o přežití – imunitní systém matky jasně poznává, že nový mnohobuněčný útvar není součástí jejího těla – má přece zcela jiný genom – a zárodek musí imunitní systém matky

oklamat. Opět argument proti ideologii *My body – my choice*. Kdyby se jednalo o matčinu tkáň (což je třeba i případ rakovinného bujení), tak přece imunitní systém matky nemá důvod proti tomuto útvaru reagovat. Pokud zárodek v tomto boji uspěje, zůstane propojený s děložní tkání matky ve zbytku prenatálního vývoje až do okamžiku porodu.

Výše zmíněná fakta (v tomto textu pouze populárně zpracovaná s možnými malými nepřesnostmi) je nutné promyslet, než se člověk odváží vydat na pole filosofických úvah. Velice obdivuji genialitu sv. Tomáše Akvinského, který pro filosoficko-teologické myšlení (nejen) křesťanských dějin naší kultury vykonal tak velké věci, jako málokterý jiný myslitel. Nicméně jeho poznání v oblasti biologie odpovídalo jeho době. Nemůžeme mu vyčítat, že se domníval, že duše je vložena lidskému zárodku 40 dní po početí mužského potomka a 80 dní po početí potomka ženského pohlaví. O buňkách a genetice nemohl nic vědět a asi bychom ho neměli ani obviňovat z diskriminace žen – koneckonců podle biblického podání byl nejprve stvořen Adam a až později Eva. Nicméně otázku lidské duše nemůžeme obejít. A zde nám sv. Tomáš (v návaznosti na myšlení Aristotelova) jistě může pomoci.

Andělský učitel mluví o trojím druhu

1 Vtělení není úplně přesný výraz, protože by někdo mohl usoudit, že se onen úkon týká jen těla a ne duše. Přesnější je napsat, že Boží Syn se stal člověkem. Použitím výrazu „Vtělení“ v našem textu duši nevyklučujeme.

„duši“, které odpovídají 3 rovinám duše u člověka: vegetativní – sensitivní – racionální. Zjednodušeně bychom to přirovnali k „duši“ rostlin, zvířat a člověka. Uvědomuji si, že z pohledu dnešní biologie se jedná o trochu hrubé rozlišení, ale jeho upřesnění přesahuje záměr těchto mých úvah. U člověka najdeme všechny 3 roviny. Kupříkladu člověk v kómatu jistě vykazuje rovinu vegetativní, ale rovinu sensitivní a racionální (rozumovou) u něj nepozorujeme. Projevy duše můžeme u člověka pozorovat, ale dobře víme, že tyto projevy jsou vázány na funkci příslušných tělesných orgánů. A teprve zde se dostáváme k otázce lidského embrya. Rovinu vegetativní nelze popřít – od první buňky (zygoty) je zde nepopiratelná vitalita a dynamika rozvoje. Ale co s těmi ostatními rovinami lidské duše vázanými na příslušné orgány?

Na tomto místě se neobejdeme bez dalšího filosofického aparátu, který bychom mohli nazvat „potencialita“ (trochu nepřesně „možnosti“). Existuje více druhů potenciality, ale ve své úvaze se zaměřím na jednodušší rozdělení slabá–silná potencialita. Slabá potencialita se týká např. mých úvah odhadujících rozhodování člověka, kterého neznám a o kterém nevím, jakou cestou se vydá v horách, pokud uvidí nějaký rozcestník, který nabízí 2 v zásadě rovnocenné cesty k vrcholu, na který chce dojít. Obě rozhodnutí z mého pohledu vypadají téměř rovnocenné, takže se vlastně neodvážím ani predikovat, jak se rozhodne. Silná potencialita se týká např. oběhu naší planety kolem Slunce – pokud se nestane něco závažného (např. náraz velikého kosmického tělesa, které by naši Zemi vychýlilo ze své dráhy), bude za 1 pozemský rok naše planeta na tom samém místě ve svém oběhu a bude stejný den a stejné roční období. To, koneckonců, všichni předpokládáme. Prenatální vývoj lidského plodu odpovídá onomu „silnějšímu“ chápání potenciality – pokud se nestane nic závažného (mimoděložní těhotenství, neschopnost nidovat, ať již uměle vyvolaná farmakologicky, ať již přirozená, atd.), cesta od oplodnění k porodu zdravého dítěte je předem daná. A co se tedy týče potenciality, existence sensitivní–racionální roviny lidské duše v tomto pojetí

je dána od okamžiku početí, i když její projevy lze ověřit až během dalších týdnů prenatálního vývoje či dokonce několika týdnů po narození v případě rozumové složky lidské duše, neboť projevy vyšších složek lidské duše jsou vázány na existenci určitých orgánů.

Přemítání o počátcích lidského života se v církevním prostředí neobejde bez promyšlení události Vtělení Božího Slova, která svou jedinečností nemá obdoby a která dokonce převyšuje svou povahou samotný úkon Božího tvoření *ex nihilo*. Zatímco ve stvoření dochází ke vzniku něčeho, co je od Boha odlišné, ve Vtělení se Bůh se svým stvořením neoddělitelně spojuje. Zjednodušeně to můžeme vysvětlit tak, že zatímco při běžném úkonu lidského plození dochází ke vzniku osoby, která tu nikdy nebyla, tak při Vtělení se nová osoba netvoří – tou osobou je Boží Syn – nicméně přijetím lidské tělnosti a lidské duše se v okamžiku Vtělení Božská osoba stává také osobou lidskou, která od té Božské není odlišná. Odborně se tomu říká „hypostatická unie“ (spojení dvou přirozeností – Božské a lidské – v jediné osobě Božího Slova).

Co se tedy konkrétně stalo při události nazvané „Zvěstování Páně“, o které vypráví Lukáš ve svém evangeliu (Lk 1,26–38)? Bezesporu šlo o zázrak jehož původcem byl Bůh, který prostřednictvím anděla požádal Pannu Marii o svobodný souhlas. Onen zázrak se týkal nejen doplnění genetické informace, která při běžném plození pochází z mužské pohlavní buňky, ale také onoho spojení Božské a lidské přirozenosti v jediné osobě. A zde se musíme nutně ptát, zda ten zázrak proběhl najednou nebo v etapách (neboli v postupných krocích). Je vůbec představitelné, že by Bůh nejprve zázrakem vytvořil chybějící genovou informaci a pak nějaký čas čekal, až vznikne duše spojená s Božstvím? Pokud by vznikla duše bez spojení s Božstvím, které by se snad mohlo přidat později, nejednalo by se o tutéž osobu. Stejně tak spojení Božství s hmotou první buňky (či prvních buněk) bez lidské duše jaksi nedává smysl a koneckonců by to bylo pro Božskou přirozenost velmi nedůstojné spojit se jen s hmotou bez duše. Výsledkem těchto úvah je zjištění, že největší smysl dává

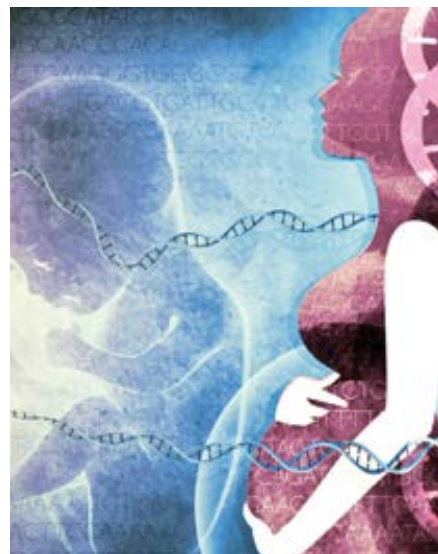

Foto: storymd.com

teorie, že Boží zázrak působí v jediném úkonu vše najednou: doplnění genetické informace na úplný lidský genom, spojení Božské a lidské přirozenosti a vznik lidské duše, ale ne nové osoby, protože tou je Boží Syn.

Mé předchozí úvahy směřují k tomu, že si přeji zahájit poctivý a pravdivý dialog týkající se počátku lidského života, což nelze oddělit od konkrétního lidského života konkrétního člověka, abychom se vyhnuli ideologizujícím zjednodušením, které se projevují např. sloganem *My body – my choice*. Závěrem chci sdělit čtenářům, že se domnívám, že lidský život opravdu začíná okamžikem početí a že proto musí být od tohoto okamžiku respektován a chráněn. Nepíši to proto, že to říká církev, ale mé úvahy, které chci zpřístupnit i lidem mimo církev, potvrzují to, co církev hlásá. Vážím si aktivit Hnutí Pro život ČR a Aliance pro rodinu a jsem rád, že mají vliv na život společnosti a formulaci zákonů v mé rodné zemi.

P. Tomáš Reschel

P. ThLic. RNDr. Tomáš Reschel, Ph.D.
farář v ŘKF Horní Sloupnice, přírodovědec
a morální teolog

OSM DŮVODŮ, PROČ ZVÍŘATA NEMAJÍ NESMRTELNOU DUŠI

I. část

V některém z dalších článků se budu věnovat skutečným, posvěcujícím a svátostným milostem a tomu, proč Bůh stvořil lidi tak, aby přijímali milost, díky níž vstupujeme do správného vztahu s ním a do nebe. Během příprav na toto téma jsem napsal následující článek, abych vysvětlil, proč Bůh nestvořil nelidská (nerozumná) zvířata s nesmrtelnou duší schopnou přijímat jeho milost.

Gene Van Son asi před třemi lety ve svém článku *Domácí zvířata v nebi? Na to nesázejte* vysvětlil, proč nerozumná zvířata nejdou do nebe. A já jsem napsal článek s názvem *Důkaz existence nesmrtelné lidské duše*, v němž jsem uvedl mimobiblické důvody pro pokračování existence lidské duše po smrti těla.

Jak jsem uvedl výše, v následujícím článku vysvětlím, proč nerozumná zvířata a další pozemská stvoření (rostliny apod.) nemají duši, která by přežila fyzickou smrt. Než se však pustím do vysvětlování, chtěl bych definovat, co je to duše, a rozlišit různé druhy duší. Za tímto účelem se obrátím ke svatému Tomáši Akvinskému.

Druhy duší

Tomáš Akvinský ve své *Sumě teologické* obecně definuje duši jako jednotící a oživující princip (neboli formu) živých organismů. Duše dělá z organismu živou bytost a sjednocuje jeho části v celek. Tuto definici můžeme aplikovat na rostliny, hmyz, ryby, plazy, obojživelníky a savce, včetně člověka. To však neznamená, že všechny duše jsou stejné.

Tomáš Akvinský tvrdí, že vegetativní duše utvářejí svou hmotu (například květiny, stromy, rajčata atd.) tak, aby rostla a rozmnožovala se. Smyslové duše mají rovněž tyto schopnosti, a navíc utvářejí svou hmotu (například psy, kočky, krávy, koně atd.) tak, aby používala smyslové schopnosti a pohybovala se.

Tyto druhy se smyslovou duší mohou také rozpoznávat a pamatovat si hmotné předměty, ale nemohou pozná-

Aberdeenský bestiář. Manuskript z 12. st. Foto: abdn.ac.uk

vat nehmotné skutečnosti. Podle Tomáše Akvinského jsou jak vegetativní, tak smyslové duše závislé na hmotě, a proto po smrti organismu nepřežívají (ST I, q. 78).

Rozumová duše (lidská duše) však po smrti těla přežívá, protože je duchovní. Rozumové duše mají výše zmíněné schopnosti, a navíc schopnost racionálně myslet (pojmově uvažovat o věcech a jejich účelu) a z lásky k věčnému Dobru volit morálně správné jednání.

Jinými slovy, rozumová duše dokáže poznávat, chápat a rozhodovat se pro to, co přesahuje hmotu.

Lidské a zvířecí schopnosti poznání

Lidská rozumová schopnost zahrnuje poznávání věcí přesahujících smyslové poznání a představivost. Pouze lidé dokáží rozumět sami sobě (introspekce) a tomu, s čím přicházejí do styku (extrospekce). Poznáváme a chápeme skutečnosti, které přesahují konkrétní věc.

Když například vidím strom, nevidím jen něco, na co se dá močit, jako když strom uvidí pes. Chápu podstatu stromu a představuji si různé účely, k nimž mohu strom použít. Mohu zkoumat jeden strom a zároveň tak chápat podstatu všech stromů. V důsledku toho si dokážu

vytvořit představu, jaká je pravda o strozech i co je to ta pravda samotná. Pravda je koncept, který nemůžeme odhalit svými smysly. Můžeme ji pochopit pouze svým rozumem.

Při pohledu na strom spatřuji také určitou krásu, která ukazuje na krásu Boží. Chápu, že stromy jsou potřebné pro oksyločování planety, a uvědomuji si, že je lze využít k téměř nekonečnému množství stavebních projektů. Vidím potřebu tento přírodní zdroj doplňovat, abych nezpůsobil lidstvu problémy tím, že o Boží stvoření nebudu řádně pečovat.

Podobně mohu uvažovat o svém jednání předtím, než se rozhodnu (prospekce), co se stromem udělám, a dokonce své jednání následně zhodnotit (retrospekce). Mohu chtít využít stromy k téměř nekonečnému množství účelů, ale mohu také uvažovat o nerozvážnosti takového počínání, což nerozumní živočichové nedokážou. Jinými slovy, Bůh mě stvořil tak, abych chápal pravdy, které přesahují hmotné stvoření, a přemýšlel o nich.

A jelikož Bůh je věčná Pravda a stvořil mě ke svému obrazu a podobě, stvořil mě tak, abych jeho vlastnosti odrážel, abych mu na určité úrovni rozuměl a miloval ho celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. Láskou myslím prostě to, že chceme dobro pro sebe i pro druhé. A to nelze udělat, pokud nejprve nepochopíme, co je to dobro a co je správné.

Bůh však nestvořil nerozumná zvířata, aby jednala tímto způsobem. Dokážou rozpoznat, zapamatovat si, a dokonce si představit hmotné věci, ale nedokážou pochopit podstatu věcí nebo pojmů, jako je pravda, láska, krása, spravedlnost, a dokonce ani sebe sama. Jednoduše nemají schopnost rozumět. A nemohou milovat to, čemu nerozumějí.

(Fakt č. 1: Zvířata nemají schopnost uvažovat v pojmech, která by jim umožnila chápat věci nebo myšlenky, a nemají ani volní schopnosti [vůli], které by jim umožnily rozhodovat se pro předměty a skutky, jimž nemohou rozumět.)

Bůh však stvořil lidi tak, aby milovali, chápali a věděli, které skutky jsou v souladu nebo v rozporu s pravdou, láskou, dobrem, skutečností atd. Stvořil nás tak,

Aberdeenský bestiář. Manuskript z 12. st. Foto: abdn.ac.uk

abychom rozuměli nejen hmotným věcem, ale také duchovním skutečností, včetně nebe. Naše rozumové schopnosti tedy poznávají věci přesahující hmotný svět a poukazují na duchovní duši, kterou Bůh stvořil pro věčnost.

Co je nebe?

Nebe není nic jiného než blažené patření, okamžik, kdy přijímáme Boha přímo do své duše a vidíme ho takového, jaký je. Svätý Pavel píše: „Nyní vidíme jako zrcadlo, jen v hádance, potom však uzříme tváří v tvář. Nyní poznávám částečně, ale potom poznám plně, jako Bůh zná mne“ (1K 13). Nebe je tedy jasné, neomezené chápání (neboli jasné, duchovní vidění) Boha. Toto patření dá všem, které určil k tomu, aby chápali a kteří zemřou ve stavu milosti.

Nerozumná zvířata tomuto popisu zjevně neodpovídají, a právě proto je označujeme jako nerozumná. Zvířata mohou, a podle mého názoru budou, žít na nové zemi popsané ve Zjevení 21, ale to neznamená, že tam budou zvířata, s nimiž se setkáváme v tomto životě. Ve skutečnosti filozoficky ani biblicky nic nepodporuje představu vzkříšených zvířat v příštím životě.

(Fakt č. 2: Bůh nestvořil zvířata proto, aby mu rozuměla nebo aby usilovala o blažené patření.)

Lidé Boha znají

Pokud jde o náš vztah k Bohu, máme schopnost Boha poznávat, milovat ho,

chápat jeho záměry s námi a svobodně a s láskou vykonávat vládu nad zbytkem světa v souladu s jeho vůlí (ST I, q. 96, a. 1, 2). To by žádný nerozumný živočich nikdy nedokázal.

Bůh nestvořil zvířata tak, aby chápala jeho záměry se stvořením nebo aby usilovala o věčný vztah s ním založený na milosti, lásce a pravdě. Zvířata taktéž nechápou a nikdy nepochopí, co je to milost, láska a pravda, nemluvě o spravedlnosti, milosrdenství, zdrženlivosti, pevné vůli, obezřetnosti a mravnosti.

Stejně jako další živé organismy (např. plazy, hmyz, stromy, trávu, zeleninu atd.) stvořil Bůh i zvířata, aby sloužila člověku, a dal jim časný účel. Přestože Bůh miluje veškeré své stvoření, jeho láska nevyžaduje, aby vše, co stvořil, přežilo i po fyzické smrti.

(Fakt č. 3: Bůh věčně miluje všechny tvory, ale nestvořil všechny tvory proto, aby ho věčně milovali.)

Nate Guyear
Catholic Stand
Přeložil Pavel Štíčka

Nate Guyear
píše pro CatholicStand.com

DĚTI JSOU ZDROJEM, NIKOLIV PROBLÉMEM

Narovnat práva je důležité, píše předseda KDU–ČSL Marian Jurečka v komentáři, které uveřejnil nedávno *Katolický týdeník* v rámci přílohy *Perspektivy*. Ano, komentář směřoval k vysvětlování, jak to bylo s hlasováním o tzv. manželství pro všechny. Část lidovců můžeme směle označit za velmi progresivní, pokud jde o postoj k zavedení *homosňatků* včetně adopcí dětí. Část, Bohu díky, drží otěže pevně s přesvědčením, že institut rodiny, manželství a výchova dětí má být postavena na věrném celoživotním svazku muže a ženy. Nicméně se prakticky celý konzervativní a katolický svět úporně sdílí s myšlenkou, že se stejnopohlavní páry nemají nazývat manželi, ale jinak bychom měli těmto párům dopřát všechna privilegia (!) jako by jimi byli. Sem tam zazní jako výjimka adopcí dětí. Privilegia vyhrazená manželům, potažmo rodičům dětí, patří mužům a ženám v manželstvích a rodičů. Basta. Proč by měli mít stejné výhody? Rovnoprávnost v tom ani náhodou není – zcela jinak společnosti a státu prospívají manželské páry mužů a žen, které vychovávají děti. Oceňovat rodinu založenou na manželství muže a ženy je správné. Ostatní formy soužití nejsou všechny hříšné, ale prospívají zas jinak a zhusta v tom socio–ekonomickém modelu o dost méně.

Je jasné, že zpravidla přirovnání kulhají, ale přeci jen: bude-li žít vnučka se svou babičkou a vzorně se o ni starat, ani je nenapadne, že by si pro soužití pod jednou střechou a vzájemnou lásku měli nárokovat práva a sociální či ekonomické výhody, která jsou vyhrazena manželstvím či rodinám s dětmi. Matka samoživitelka si také nebude nárokovat nižší daně, které může mít rodina. Dva dospělí a ekonomicky zajištění muži, kteří spolu vedou podnik, si nebudou nárokovat zvýhodnění, která patří rodinnému podnikání nebo farmářům. Proč? Protože by

Foto: © Martin Myslivec / Člověk a Vira

to byl holý nesmysl.

Během 55. řádného zasedání Rady pro lidská práva to v Ženevě stálý pozorovatel Svatého stolce při OSN a dalších mezinárodních organizacích mons. Etторе Balestrero ve svém projevu mj. uvedl, že „v loňském roce čelilo akutnímu nedostatku potravin více než 333 milionů lidí a očekává se, že do roku 2030 se tento počet zvýší na téměř 600 milionů. Delegace Svatého stolce je přesvědčena, že dodržování propojených práv na potraviny a zdravé životní prostředí musí být základem hospodářské a klimatické politiky. Na druhou stranu (citoval zprávy vysokého komisaře pro změnu klimatu) máme kapacitu na to, abychom nasýtili svět. Obviňování chudých či vysoké porodnosti ze změny klimatu a nedostatku potravin, je zavádějící, falešné a nepřijatelné: děti jsou zdrojem, nikoliv problémem, zdůraznil a zopakoval, že ti nejpotřebnější, stejně jako ti, kteří jsou nejvíce postiženi dopady klimatické krize, jsou zodpovědní za pouhých 10% toxických emisí, které jsou většinou připisovány bohatým zemím.

V sobotu 6. dubna 2024 od 10 hodin se bude konat v litoměřické katedrále bohoslužba u příležitosti 50. výročí úmrtí kardinála Štěpána Trochty. Kardinál Trochta SDB byl český katolický biskup a řeholník, jeden ze zakladatelů české provincie salesiánů. Za 2. světové války podporoval protinacistický odboj, byl zatčen a poté vězněn v koncentračních táborech. Po válce jej Pius XII. jmenoval biskupem litoměřickým. V letech 1950–1953 byl nejprve nezákonně internován, poté ve vykonstruovaném procesu odsouzen na 25 let a vězněn v nejtěžších komunistických žalářích. Zemřel na mozkovou mrtvici, doslova „uřván k smrti“ krajským církevním tajemníkem Karlem Dlabalem. V roce 1948 rok za katolickou církev jednal s komunisty. Odtud jeho slova Alexeji Čepičkovi (zeť K. Gottwalda a ministr národní obrany): „Jsme tady skoro dva tisíce let. My víme, co jsme, a vy také víte, co jsme. Ale co jste vy, to nevíme!“

–zd–